

O hudem vremenu.

redno nastane hudo vreme, zrak je navadno povsem tih in miren; ker je pa zrak z hlapovi prenapolnen, zavlada neznosna vročina in mi pravimo, da je soparno. Kmalu vidimo, kako se vzdigujejo v soparni zrak temne megle ter se ondù združujejo v sivočrn oblak, ki pretí z hudo nesrečo. Zdajci pribuči hud veter, bliskati se začnè in grmeti, da je človeka strah in grôza. Vsakdo se boji, da bi zdaj in zdaj ne treščilo kam v našo bližino. Kakor se hudo vreme ali huda ura le polagoma razvija, takisto tudi polagoma prenehava. Bliska se le bolj po redko, dokler popolnoma ne prestane. Huda ura ne traje dolgo; najmočnejši bliski in gromi trajajo le kratek čas. Mej nevihto začne padati tudi toča, katero spremlja navadno huda plôha (naliv).

Črni oblaki preteče hude ure navadno niso visoko, a vender računimo njihovo višino nad zemljo okolo 1200—1400 metrov. Najnižje so bili taki hudourni oblaki v 26. dan avgusta meseca 1827. l. na gorenjem Štajerskem ne daleč od Admonta. Admontski samostan

Benjamin Franklin.

leži v prijetnej dolini, a 112 metrov nad samostanom stoji grad. V gradu so zapazili križ na samostanskem stolpu, ki je môel iz hudournega oblaka, pod katerem je razsajalo hudo vreme. Ker je samostanski stolp 38 metrov visok, zatorej ta hudourni oblak ni

mogel višje biti nad površino zemlje kakor 38 metrov. Ob istem času so opazili doli v dolini lino na stolpu, ki je 30 m nad zemljo, da je bila pod oblakom. Hudourni oblak je plaval tedaj samo 30 m nad zemljo in je bil 8 m debel. Osem metrov nad prvim oblakom je bil drugi; bliski so švigali mej oblakoma gori in doli.

Kadar strela udari bodi-si v drevo ali v kako drugo visoko stvar na zemlji, pravimo: treščilo je. Strela udari najraje v visoke stvari, kakor so: drevesa, stolpi, hiše i. t. d. Na prostem polji je lahko človek ali tudi kaka žival najvišja stvar, v katero trešči. Strela ima jako silno, včasih strašno moč. Potere vsak zažrežek, ki jej je na poti, raztopi kovine, uname gorljive stvari in ubije ljudi in

živali. Navadno se na ubitih ljudéh in živalih ne vidijo nikakeršne rane, ampak razširja se od njih nekak poseben, zadušljiv, žveplenast duh. Dogodilo se je, da je strela udarila v dva človeka, ki sta iskala zavetja pred dežjem v živem plotu. Ko so pozneje našli oba mrtva, sedela sta oba ravno tako, kakor ob ónem času, ko jih je nesreča zadela. Jeden izmej njiju je držal kos kruha v roci, ki ga je ponujal psu, sedečemu v njegovem naročju. To se zna, da je bil pes tudi mrtev.

Kovine imajo to lastnost, da vlečejo streló ná-se. Gorljiva, neživa telesa strela užgé, ter naredi tako večkrat velike nesreče. Nu včasih se tudi pripeti, da strela takih stvari ne užgé, ampak je le razkolje. Visoka drevesa strela popolnoma raztrga, kovine pa razbeli in raztopi.

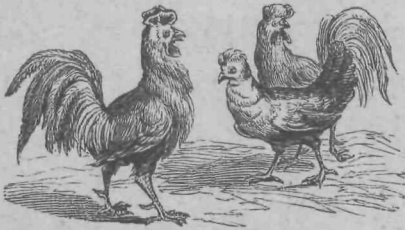
Najboljše branilo pred streló je strelovod, ki ga je izumil Amerikanec Benjamin Franklin 1753. l. Malo pozneje za njim izumil je strelovod tudi Čeh Prokop Diviš 1754. l., ne da bi bil poprej kaj vedel o Franklinovej iznajdbi. Strelovod je železen drog s pozlačeno ostjó, ki streló ujame. Drugi del strelovoda pa je odvodnik, tudi od kovnega železa, ki je napeljan ob strehi in ob zidu, da odvede streló v zemljo. Kadar udari strela v strelovod, otide po njem v zemljo brez kake nesreče.

—ć.

Prirodopisno-natoroznansko polje.

Naše kokoši.

Ali ga vidíte petelina? Res lep ptič je to, mogočen in ošaben gospod. Le poglejte ga, kako prevzetno se vède, kako možato prestavlja nogo, kakor bi bilo vse njegovo. Visoko nosi glavo in rdeč, lepo nazobčen greben mu stoji na glavi kakor kraljeva krona. Živo oko se mu svetí, kakor bi se iskre utri-

njale v njem. In njegov lepo rdeči, viseči pódbradek tudi ni kar si bodi. Svetlo perje na vratu in v zavihanem repu se kaj lepo izpreminja na solnci. In da je vitez gotov, ima še v repu dve sabljasto zakrivljeni peresi in na vsakej nogi špičasto ostrogo.

Ali ga vidíte, kako gre svojim kokošim naproti? Lepo in spodobno je pozdravlja in takój je začne voditi po domačem dvorišči. Petelin ima vse svoje kokoške rad, ne rečem, da bi ne imel te ali one rajše od kake druge, ali vender nobene ne zanemarja, vsem bi rad storil le dobro. Ako najde kako zobjanje, hitro pokliče vse svoje putke skupaj, vsaka mora nekaj dobiti, ker požrešnost in samogoltnost niste njegovi nápakí, da-si tudi on ni popolnoma brez njih.

Kokoši nimajo seveda tako velikega grebena, niti tacega pódbradka, niti tako lepega perja kakor petelin. Pohlevne so in tihe, mirne in krotke, z vsem zadovoljne, prav tako, kakor se ženskam spodobuje. Pametne ravno niso, da bi dejal,